ווטוש"ע א"ח סימן תקעה המקדש הלכה א סמג עשין קעב: ב ג מיי שם הלכה ב: ג ד מיי שם הלכה ג: ה מיי שם הלכה ו: ה ו מיי שם הלכה ז: ה ו מיי שם הלכה ז: ו ז ח מיי שם הלכה ח: ט [מיי׳ שם הלכה ט]: ז י מיי׳ פ״ה מהלכות

מוסף רש"י

תעניות הלכה ב סמג

עשין מד"ס ג טור א"ח

סימן תקמט:

שייך לעמוד קודם. אין גדעו מחליף. אס נקלן, אף צדיק ח"ו אין גדעו מחליף. אס ממ שלא יוליד כן כמומו א"נ אם יפול לא יקוס, לכך נאמר ארז. כדכתיב (משלי כד) כי שבע יפול לדיק וקס ורווור"ח ר"ר ף:). אף צדיק ח"ו אין עושה פירות. שאוכל לדקותיו בעוה"ז ואין לו חלה לעוה"ב. א"נ שאיו מאכיליו אותו פרי מעלליו. לכך נאמר תמר. כדכתיב נמי קרא אחרינא (ישעיה גו אמרו לדיק כי טוב כי פרי מעלליהם יאכלו (ב"ב שם). מגביהו מז הקרקע (שם). בסדן. שכנר נקלן פעס אחרת וגדל (שם). בבתולת השקמה. שלא נקננה מעולם (שם). מן הפהה ולמעלה. והוא הפקק ולמעלה. והוא הקשר שחלל הקנה פקוק וסתוס נה (ברכות כח:) לפי שאין גזעו מחליף. הואיל ונקלן בראשו זו. הוסיפו עליה מדי יום ביום וקבעום לימי התשובה

(סדור רש"י סי' קפ). הדרן עלך סדר תעניות בתעניות. של גשמים ויומא פוט. ובמעמדות. לרנעה יייח דרל שבת שאנשי משמר ימים בכנ שבת שטנש נושנה ישראל מתכנסין בעריהן ומתענין וקורין במעשה בראשית כדאתרינן במסכת תענית והתם מקשינן ותעניות ומעמדות מי אית בהו מוסף, ומשנינן הכי קאמר כהנים נושאין את כפיהן כל זמן שמתפללין ואפילו במנחה, לפי ששלשה פרקים הללו תעניות הם ואין שכרות במנחה, אבל שאר ימות השנה איו מהן ארבע פעמים ביום והוא אינו עומד לי במועדו. היאד שומר אם אינו נוומד ומשמר היה מעמד. שבאין ועומדין בעזרה בשעת התמיד והן שלוחי כל ישראל לעמוד על קרבנן דרחיב חשמרו להקריב לי עליו כשעת ההרכתו חבחים הבעו להם חכמים להתנדב

אלא בנפש שבעה. מתוך שכתוב בו נותן לחם לכל בשר (תהלים שאבר בני מחוזא דשביחי בהו שברות. ולהכי היו אותרים הלל הגדול קודם שיאכלו וישתו ובפסוקי דומרה נוהגין לומר שחרית ודווקא בפסוקי דזמרה קודם התפלה אבל בשעת תפלה אין אומרים אותו אלא בנפש שבעה ובכרם מלאה:

הדרך עלך סדר תעניות אלו בבל יום שיש בו הלל אין בו מעמר שחרית. פי׳ להיינו חנוכה דבשאר יום טוב לא משכחת לה בלא קרבן מוסף:

כְרבן מוסף אין בו נעילה. פירוש יום שקרבין בו מוסף אין בו נעילה לפי שטרודין הם במוסף ואין להם פנאי לומר נעילה: קרבן עצים אין בו מנחה. משום דעד המנחה היו טרודים בקרבן העלים אבל יש בו נעילה דכל כך לא היו מאחרים

עד שעת נעילה דאמר בן עואי

כך היה וכו':

אלא על נפש שבעה וכרם מלאה איני והא רב פפא איקלע לבי כנישתא דאבי גובר וגזר תענית וירדו להם גשמים עד חצות ואמר הלל ואחר כך אכלו ושתו שאני בני מחוזא דשכיחי בהו שכרות:

הדרן עלך סדר תעניות אלו

בשלשה 🌣 פרקים בשנה כהנים נושאין את כפיהן ארבע פעמים ביום בשחרית במוסף במנחה ובנעילת שערים בתעניות ובמעמדות וביום הכפורים אלו הן מעמדות לפי שנאמר יצו את בני ישראל את קרבני לחמי - וכי היאך י קרבנו של אדם קרב והוא אינו עומד על גביו התקינו נביאים הראשונים עשרים וארבעה משמרות

על כל משמר ומשמר היה מעמד בירושלים של כהנים של לוים ושל ישראלים י הגיע זמן המשמר לעלות כהנים ולוים עולים לירושלים וישראל שבאותו משמר מתכנסין לעריהן וקוראין במעשה בראשית י (דואנשי המעמד היו מתענין ארבעה ימים בשבוע מיום ב' ועד יום חמישי ולא היו מתענין ערב שבת מפני כבוד השבת ולא באחד בשבת כדי שלא יצאו ממנוחה ועונג ליגיעה ותענית וימותו) י ה ביום הראשון בראשית ויהי רקיע בשני יהי רקיע ויקוו המים בשלישי יקוו המים ויהי מאורות ברביעי יהי מאורות וישרצו המים בחמישי ישרצו המים ותוצא הארץ בששי ותוצא הארץ ויכלו השמים י פרשה גדולה קורין אותה בשנים והקטנה ביחיד בשחרית במוסף ובמנחה נכנסין וקורין על פיהן כְקורין את שמע עָרְב שבת במנחה לא היו נכנסין מפני כבוד השבת יכל יום שיש בו הלל אין (6) מעמד בשחרית קרבן מוסף אין בנעילה קרבן עצים אין במנחה דברי ר' עקיבא אמר לו בן עזאי חכך היה רבי יהושע שונה קרבן מוסף אין במנחה קרבן עצים אין בנעילה חזר רבי עקיבא להיות שונה כבן עואי יו זמן עצי כהנים וֹהעם תשעה באחד בניסן בני ארח בן יהודה בעשרים בתמוז בני דוד בן יהודה בחמשה באב בני פרעוש בן יהודה בשבעה בו בני יונדב בן רכב בעשרה בו בני סנאה בן בנימן בחמשה עשר בו בני יו זתוא בן יהודה ועמהם כהגים ולוים וכל מי שמעה בשבמו ובני גונבי עלי ובני קוצעי קציעות בעשרים בו בני פחת מואב בן יהודה בעשרים באלול בני עדין בן יהודה באחר במבת שבו בני פרעוש שניה באחר במבת לא היה בו מעמר שהיה בו הלל וקרבן מוסף וקרבן עצים י חמשה דברים אירעו את אבותינו בשבעה עשר בתמוז וחמשה בתשעה באב יי בשבעה עשר בתמוז

שבפרשת תולא הארך אין בה אלא שמונה פסוקים לפיכך אומר ויכולו: פרשה גדולה. שבפרשיות הללו קורין אותה בשנים כגון פרשה ראשונה של בראשית יש בה חמשה פסוקים היו קורין אותה בשנים כדאמרינן בגמרא? יהי רקיע באחד. וביום השני יהי רקיע באחד יקוו בשנים שיש בה ה' פסוקים. ביום השלישי יקוו באחד שאין בה אלא ה׳ פסוקים ויהי מאורות בשנים שיש בה ו׳ פסוקים: וקורין אותה על פיהן. כל אחד בפני עלמו. ובעי בגמרא 0 מאי קאמר מעיקרא קתני פרשה קטנה כו' דמשמע דבספר חורה קורין והדר תנא על פיהם. פרשה בנעילה ליכא: כל יום שיש בו הלל אין בו מעמד (ד) שחרית. אותן שהיו בירושלים לא היו מתפללין על קרבן אחיהם שיש בו הלל לפי שאין להן פנאי לעשות מעמדם שקורין את הלל ומפני ההלל היו דוחין את המעמד: **קרבן מוסף**. יום שיש בו קרבן מוסף בירושלים אין (פ) מעמד בנעילה בירושלים. וכל שכן במנחה הסמוכה למוסף לפי שהיו טרודין במוסף שיש בו להקריב בהמוח יוחר מתמיד שהוא אחד אין לך מוסף בלא שתי בהמות ולא היה להם פנאי כלל שהכהנים של מעמד טרודים במוסף וישראל שבהן היו טרודים לחטוב עלים ולשאוב מים ודוחה אפי׳ מעמד דנעילה: **קרבן עלים.** בגמרא מפרש כגון אחד מט׳ זמנים. ואוחו יום שהיה בו קרבן עלים אפילו לא היה בו מוסף היה נדחה מעמד של מנחה מפני קרבן עלים מפני שקרבן עלים קודם למנחה ודוחה מעמד הסמוך לו וולאן של נעילה: כד היה רבי יהושע דורש הרבן מוסף אין (י) במנחה. וטעתא תפרש בגתראים: זמן עלי כהנים והעם. שמתנדבים עלים: משעה. באלו הט' זמנים היו הכהנים והעם מתנדבים להביא עלים והיו מקריבים קרבן אותו היום ואפילו היו עלים הרבה למערכה היו אלו מתנדבין ומקריבין באלו תשעה זמנים: בני ארח בן יהודה. שכשעלו בני הגולה הם התנדבו תחילה באחד בניסן (i) וספק להם עלים עד כ' בתמוז שהתנדבו בני דוד. ארח שמואל ומשבט יהודה היה: בני דוד. ממשפחת דוד המלך: סנאה בן בנימין זמוא בן יהודה בני גונבי עלי ובני קוצעי קציעות משפחה אחת הן ובגמ^{ים} מפרש אמאי מיקרו הכי: **בני עדין באחד** בטבת שבו בני פרעוש שניה. ובגמרא^ם מפרש אמאי קבעו להן אלו הזמנים: באחד בטבת. שהיה ר"ח [וחנוכה] לא היה בו מעמד כו': נשתברו

דשכית בהו. יין ושכרות ופשעי ולא יאמרו הלל: הדרן עלך סדר תעניות אלו

פרקים.

נעילה יש אומרים נעילת שערי מקדש

וי״ה נעילת שערי שמים שנועלים

אותן לעת ערב בגמר תפלה. ונוהגין

היו להתפלל תפלח נעילה בכל

מעניתם כדרך שמתפללין ביוהכ"פ:

אלו הן מעמדות. המתענין מתפללין

בעריהם שיתקבל ברלון קרבן אחיהם

כדלהמוח: לפי שנחמר לו חת בני

ישראל וגו'. שהתמיד בא מן השקלים

של כל ישראל ואי אפשר שיהו כל

ישראל עומדין על גבי קרבנס ומינו

מעמדות להיות במקומס: נביאים

הרחשונים. שמוחל ודוד בגמרחש

מפרש: על כל משמר. ארבעה

ועשרים משמרות של כהנים היו

ושמואל ודוד תיקנום ועל כל משמר

היה מעמד בירושלים שקבועין

ועומדין בעיר ועומדין על קרבן

אחיהם ולבד אלו הדרים בירושלים

היו מעמדות בכל עיר שישראל

נחלקו לכ"ד מעמדות כנגד ארבעה

ועשרים משמרות כדתניא בברייתא

של מ"ט מדות והיינו דתנן היה מעמד בירושלים כהנים לוים

וישראלים: כהנים ולוים. של משמר

היו עולים (ג) בירושלים כהנים

לעבודה ולוים לשיר. ומכל המעמדות

היו קבועין בירושלים לעמוד על

קרבן אחיהם: והשאר היו מתכנסין

לעריהם. ומתפללין על קרבן אחיהם שיתקבל ברצון ומתענין

ומוליאין ספר תורה ביום תעניתם:

וקורין במעשה ברחשית. ובגמרחי

מפרש טעמה: ביום הרחשון. של

שבוע: קורין בראשים כו'. פרשה

ראשונה ופרשת יהי רקיע לפי שאין

בפרשת ברחשית לבדה ט' פסוקים

כדי קריאת כהן לוי ישראל וכן כולן:

בששי ותולה החרץ עד ויכולו. לפי

מפרש בגמרא י:

במוסף.

ע"ש פרש"י], ג) ירושלמי ל"ג, ד) מגילה כב., ה) [יומא קלו) נאה להאמר על השבע: דאבי גובר. שם אדם או מקום: ל:], ו) [ע"ב], ו) [פ"ד ה"ל], מ) [לף כו:], σ"d], σ) [τρ c1:],

σ) [τρας c1:], γ) [τρας c1:],

τ:], τ) [τρας c1:],

δ) [τρας c1:], α) [τρας c1:], בשלשה ולקמן כח.ן, נעילת שערים. מפורש בברכות ירושלמי בפרק תפלת השחרי אימתי

> תורה אור השלם 1. צו את בני ישראל וְאָמַרְתָּ אֲלֵהֶם אֶת קְּרְבָּנִי לַחְמִי לְאִשֵּׁי רֵיחַ נִיחֹחִי לַחְמִי לְאִשַּׁי רֵיחַ נִיחֹחִי תִּשְׁמְרוּ לְהַקְּרִיב לִי בְּמוֹעֲדוֹ: במדבר כח ב

הגהות הב"ח

(א) מתני' כל יום שיש בו הלל אין בו מעמד בשחרית כו׳ איו בו בנעילה כו׳ איו בני זמוא. נ"ב ס"א זתא: (ג) רש"י ד"ה כהנים כו' היו עולים לירושלים כהנים כו' על קרבן אחיהם איו כו מעמד בשחרית מותן וכו׳ אחיהם ביום שיש בו הלל: (ה) ד"ה קרבן כו׳ איו בר מעמד בנעילה כו׳ במנחה: (1) ד"ה בני אכח כך שמו ומשבט יהודה היה כל"ל וחיבת שמואל נמחק:

רבינו חננאל

בשלשה פרקים בשנה הכהנים נושאים את כפיהם כו׳.

רבינו גרשום

ישכיחא ביה שכרות. ולא מצי מכווני לאחר אכילה. בשלשה פרקים כו'. בתעניות ובמעמדות. ודאי מעמדות הן בכל יום, אלא לכך חשיב פרק בפני . עצמו, דלא כל ישראל הן

עלים ולהביא למערכה, וכשמגיע זמנו מביאין אומן ומדליקין אומן על גבי המובח אע"פ שהיו שם שאר עלים הרבה, משא"כ בשאר ממנדבי עלים דאין מבערין אומן ומדליקין אומן על גבי המובח אע"פ שהיו שם שאר עלים הרבה, משא"כ בשאר ממנדבי עלים דאין מבערין אומן בומן שיש עלים אחרים (רעייד